

**ФОРТЕПІАННА ЛИСЕНКІАНА
ОЛЕКСАНДРА КОЗАРЕНКА**

Гав'юк-Шеремет Олена Юрїївна, аспірантка кафедри спеціального фортепіано ЛНМА ім. М. Лисенка, м. Львів, науковий керівник – канд. мистецтвознавства, проф. Ніколаєва Л. М., piano-lviv@yandex.ru

Фортепіанна лисенкіана Олександра Козаренка.

У статті досліджується роль та місце фортепіанної творчості Миколи Лисенка, функціонування його музики у сучасному культурному просторі України. Завданням є знаходження нових ракурсів інтерпретації, її представлення як широкому слухачькому загалу, так і аудиторії професійних музикантів.

Твори цього автора входять до репертуару багатьох визначних українських піаністів, серед яких Олександр Козаренко – видатний композитор, музикознавець та яскравий піаніст. У всіх видах його діяльності пріоритетне місце займає українська музика, тому дуже цікаво дослідити значення музики Миколи Лисенка в його виконавській творчості.

Олександр Козаренко демонструє новий погляд на творчість композитора, в інтерпретації якого виявляються ознаки постмодернізму з підвищеною емоційністю, звуковою експресією, інтонаційною рельєфністю та униканням сталості. Виконавському стилю О. Козаренка притаманна емоційна спонтанність імпровізаційного музикування. Він запропонував оригінальну концепцію своєї лисенкіани.

На кожному етапі розвитку музичної культури традиційні тексти піддаються новому прочитанню, тому будуть з'являтися все нові і очевидно цікаві та нетрадиційні інтерпретації, які збагатять уявлення про стиль М. Лисенка та дозволять належним чином оцінити значення його творчої спадщини для національного мистецтва.

На нашу думку, проблема щодо функціонування фортепіанної творчості М. Лисенка в сучасному культурно-мистецькому соціумі залишається відкритою. Вона потребує більш глибокого детального осмислення із залученням найсучасніших методів інтерпретології, виявленні нових матеріалів.

Ключові слова: Українська фортепіанна музика, Олександр Козаренко, Микола Лисенко, інтерпретація, фортепіанне виконавство.

Актуальність теми визначається тим, що у сучасному виконавському мистецтві спостерігається тенденція до новаторського прочитання класичної музичної спадщини. Знаходження нових ракурсів інтерпретації, її представлення як широкому слухацькому загалу, так і аудиторії професійних музикантів. У цьому аспекті вельми цікавою є творчість Миколи Лисенка, одного з найвидатніших постатей в історії української музики, з яким пов'язаний перший, класичний етап українського музичного професіоналізму. Твори цього автора входять до репертуару багатьох визначних українських піаністів, серед яких – М. Крушельницька, О. Криштальський, Л. Марцевич, Ю. Кот, О. Рапіта, Й. Ермінг та багато ін., а також виконавці молодшого покоління, які були учасниками та лауреатами конкурсу імені М. Лисенка. Багато з них, захопившись музикою цього композитора продовжують створювати все нові виконавські версії його фортепіанних творів, серед таких Олександр Козаренко – видатний композитор, музикознавець та яскравий піаніст. У всіх видах його діяльності пріоритетне місце займає українська музика, тому дуже цікаво дослідити значення музики Миколи Лисенка в його виконавській творчості. Хоча виконавство не стало магістральним напрямком діяльності О. Козаренка, проте це явище важливе в сучасному українському мистецтві і воно потребує ґрунтового дослідження. Особливо це стосується його прочитання лисенкової фортепіанної спадщини. Олександр Козаренко, як піаніст, приділяє особливу увагу виконанню української музики ХХ століття, насамперед у складі дуету зі скрипалькою Лідією Шутко. Як музикознавець опікується проблемами національної характерності української професійної композиторської творчості.

У науковій літературі до цього часу питання інтерпретації фортепіанних творів М. Лисенка спеціально не досліджувалося. Існують деякі статті щодо виконання українськими піаністами композицій автора, як-от: “Лисенкові твори у виконанні Олександра Козаренка звучать у Мюнхені” Аделіни Єфіменко [2], “Фольклор у фортепіанних творах Миколи Лисенка: стильовий синтез і проблеми інтерпретації” Ірини Рябчун [5], “Про виконання фортепіанних творів Миколи Лисенка Західноукраїнськими піаністами” Наталії Кашкадамової [3], а також у магістерській роботі автора даної статті [1]. Фортепіанна музика М. Лисенка розглядається у працях загального характеру (М. Грінченко, Л. Архімович, М. Гордійчук), проте жодних узагальнюючих праць цього питання до цього часу не було.

Мета даної публікації полягає у виявленні особливостей підходу Олександра Козаренка до виконання фортепіанної музики Миколи Лисенка.

При вивченні даної проблематики наголосимо на тому, що ці дві особистості, класика української музики та Олександра Козаренка, споріднює багато спільних рис. В центрі їхньої діяльності не просто праця, а служіння національному мистецтву, його вивчення, пропагування та прагнення ознайомити з його найкращими взірцями найширшого кола слухачів. Як і Микола Лисенко, сучасний композитор неофольклорного спрямування поєднує в своїй діяльності композиторську творчість, виконавство, та наукові дослідження, присвячені національному мистецтву. Олександр Козаренко – особистість синтетичного типу, українська музика займає велике місце в його наукових інтересах, вивчає її не лише як виконавець, але й як дослідник, що дозволяє дуже переконливо втілювати свої мистецькі ідеї. На його глибоке проникнення в стилістику творів М. Лисенка в значній мірі вплинуло те, що він “перевіряв алгеброю гармонію”. Багато сторінок його докторської дисертації, а згодом монографії “Феномен української національної музичної мови” [4] присвячено саме вивченню вітчизняної спадщини, аналізу структурних елементів та фактурних засобів у творах українських композиторів.

Початкову фортепіанну освіту отримав у Коломийській музичній школі в класах Р. Гумнілович та В. Ясіновської. Згодом поступив у Львівське музичне училище до класу фортепіано Є. Агроскіної. Вищу фахову освіту, як піаніст, О. Козаренко здобув у Київській державній консерваторії ім. П. І. Чайковського у класі професора В. Воробйова.

Олександр Володимирович у 1984 році став лауреатом III премії Всеукраїнського конкурсу піаністів ім. М. Лисенка. Він виконував другу рапсодію на українські народні теми “Думка-Шумка” М. Лисенка.

Згодом творчість Миколи Лисенка зайняла чи не центральне місце у його концертних програмах, хоча його репертуар включає музику дуже широкого часового діапазону – від бароко (особливо запам’ятались його виступи як соліста, у клавірних концертах Й. С. Баха) до авторів XX ст. Він є майстерним інтерпретатором спадщини таких різних постатей, як Борис Лятошинський та Анатолій Кос-Анатольський, яким він присвячує окремі програми. Намагаючись знайти щось таке, що об’єднує усіх геніїв минулого і сучасності, піаніст діонісійського типу подає музику авторів крізь призму

своїєї яскравої творчої індивідуальності, де темперамент напрочуд органічно зливається з високим інтелектом.

Навіть у побудові його концертних програм виявляється особистість вченого аналітика, драматурга. Звертає на себе увагу складання концертної програми за тональним принципом, що утворює свого роду мега цикл, всі частини якого органічно пов'язані та об'єднані стилістичною єдністю, завдяки приналежності перу одного автора. Це стосується і програми монографічного концерту, присвяченого фортепіанним творам Миколи Лисенка. “Коли так програма складена, концерт дуже легко слухається, здається, що ти граєш один великий твір, який складається з багатьох частин і має логіку”, – зазначає Олександр Козаренко.³ Програму з фортепіанних творів Миколи Лисенка Олександр Володимирович формував близько 10 років, вона звучала не тільки в Україні, а й за кордоном. Складається вона з таких творів: соната a-moll op. 16, п'ять п'єс за ляйпцігським автографом, Перший концертний полонез As-dur op. 5, Мрія “На солодкім меду” і Друга рапсодія на українські теми “Думка-Шумка” a-moll op. 18. Звернемо увагу на те, що соната, якою розпочинає соліст програму, написана в тональності a-moll і в цій же тональності написана “Думка-Шумка”, яка звучить на завершенні. Тобто відбувається своєрідне обрамлення композиції, утворюється аркова побудова, надаючи програмі цілісності. Наступним після сонати звучить цикл з п'яти п'єс, в якому остання написана в As-dur, після чого виконавець грає полонез у цій же тональності. Мрія “На солодкім меду” написана в E-dur, це домінанта до рапсодії, заключного твору. Тобто ми бачимо, що складена програма солістом дуже ретельно продумана.

Схематично подаємо тональний план цієї оригінальної композиції: a – As – As – E – a.

Перший раз програму присвячену повністю творам Миколи Лисенка Олександр Володимирович виконав у 2002 році, на 160-річчя композитора. Концерт відбувся у великому залі ЛНМА ім. М. Лисенка. Він повторив її повністю в Каневі, в музеї Т. Шевченка на Тарасовій горі, на ролях М. Скорульського.

Музикою цього ж композитора О. Козаренко відзначив своє 40-річчя. Під враженням від концерту, який відбувся у Львові, Стефанія Павлишин влучно зауважила: “То було щось унікальне. Так Лисенка

---

³ Тут і надалі інформація отримана під час спілкування автора статті з піаністом. Стилїстика мовлення збережена.

ніхто не грає. Велика душа, великий талант Козаренка творить чудо. У такому виконанні українська музика має право бути репрезентованою у Європі і світі” [2, с. 15].

Неодноразово Олександр Володимирович виступає в Мюнхені, завдяки його фортепіанним концертам німецька публіка знайомиться з творами українських композиторів, зокрема Миколи Лисенка. До 170-річчя композитора, О. Козаренко виступив з монографічним концертом, що відбувся 25 січня 2012 року в Мюнхені. “О. Козаренко вміє відтворити звукову експресію лисенківського мелодизму як частину власного Я, що випромінює у концертному просторі всіма фарбами емоційної райдуги, при чому у найбільш несподіваних і неповторних поєднаннях. Презентація творів за принципом граничних контрастів виявила особливості камерного світобачення українського мистця як музичного мікро-всесвіту: від динаміки, барвистості до щирої романтичної лірики, від блискучої віртуозності, насиченої імпровізаційністю народних інструментів, до таємної сповіді. Враження від цілого гармонійно поєдналося у грі О. Козаренка з ювелірним опрацюванням деталей як у великій формі, так і в мініатюрах, різноманітно представлених у програмі” [2, с. 16].

Соната, якою розпочав свій концерт О. Козаренко, єдиний створений у ХІХ ст. сольний твір цього жанру в українській фортепіанній музиці. Століттям раніше були написані клавірні сонати Бортнянського, який не мав на меті створення національного нового етностильового варіанту класичної моделі. Цей твір, як і в часи М. Лисенка, так і до кінця ХХ ст. звучав досить рідко. Композитор не мав її в своєму концертному репертуарі, на цій підставі Л. Ніколаєва припускає, що він вважав її невдалою спробою поєднати тематизм, в якому присутні національні ознаки з класичною сонатною моделлю. Він тяжів до створення синтезу європейської класичної та української, фольклорної стилевих систем. Це ми бачимо і в мелодиці, і в гармонії, і в принципах формотворення. Проте, музичний матеріал вступав в протиріччя з традиційними для класичної системи принципами розвитку, органічного синтезу української національної та загальноєвропейської (віденської класичної) систем не відбулося. Соната не володіє тією цілісністю і національною самобутністю, яка відрізняє, скажімо, рапсодію композитора. До певної міри Лисенко був ще обмежений нормами класичної музики, і це не дозволяло йому відшукати нові методи організації форми, які б відповідали тематичному матеріалу. Виконавська інтерпретація цього твору,

опера на стильові особливості класицизму виявилася не переконливою.⁴ Думки Л. Николаєвої, щодо цього твору спростовує своєю грою О. Козаренко. Шлях, який він обирає є виявленням дійсно новаторського підходу до лисенкового тексту. “Художня переконливість трактування О. Козаренком Сонати a-moll op.16, що відкрила концерт, ґрунтувалася на діалозі двох композиторських геніїв. П’яніст/композитор звертав увагу на відтворення інтонаційної рельєфності і гармонійної збалансованості всіх елементів композиції. У своїй інтерпретації О. Козаренко підкреслив цілісність сонатного циклу: інтонаційний і темповий зв’язок між частинами, логічність розвитку основного драматургічного контрасту, в якому взаємодіють образи могутньої сили і всеохоплюючої мудрості” [2, с. 16]. Отже, підвищена емоційність, яскравість контрастів і т. п., про що йдеться у цитованій рецензії, характерні для музичного виконавства доби постмодернізму.

Як пише Ірина Чернова: “Стильова ідіома модерну в музичному виконавстві проектується на концептуальних засадах О. Козаренка щодо естетичних параметрів модерну з притаманними йому рисами двозначності, дуалізму, пошуку нового сенсу у ретроспективних явищах. Панестетизм (культ краси), символізм (як метод, а не стиль), міфологізм (творчості і творця), стилізація і гра стилями, декоративність та актуалізація Орієнту визначаються О. Козаренком як стильові ідіоми модерну” [6, с. 10]. Олександр Козаренко єдиний у Львові, хто записав і неодноразово виконував сонату Миколи Лисенка. “Цей твір дався легко мені”, – зізнається Олександр Володимирович, “Соната дуже різноманітна за матеріалом, кожна тема здається якоюсь симфонією, в ній ми можемо почути Е. Гріга, Ф. Шопена, П. Чайковського, Й. Брамса, а фінал *rondo* a-moll можна співставити з фіналом сонати № 8 Л. В. Бетховена. Ця соната цікава тим, що в ній видно Лисенка піаніста, тобто видно те, що він грав. Адже будучи студентом лйпцізької консерваторії він зіграв майже весь актуальний, на той час, фортепіанний репертуар і це ми чуємо в його музиці. Соната Лисенка – це музичне видноколо світу композитора, по ній ми можемо для себе сконцептуалізувати Лисенкові музичні пріоритети. Фортепіанну музику Лисенка можна виконувати тільки тоді, коли ти

---

⁴ Николаева Л. М. Образностилевое воздействие фольклора на жанр сонаты в украинской фортепианной музыки: Дисс. ... канд.искусствоведения: 17.00.02 / Л. М. Николаева; ИИФЭ им. М. Рильского АН УССР. – К., 1983. – С. 75, 91–93.

переграєш всю європейську піаністичну музику, яку грав сам композитор, тільки тоді можна зрозуміти що писав Лисенко”. Цю музику піаніст зрозумів і відтворив як практик, а не теоретик.

Яскрава індивідуальність цього піаніста позначилася також на його трактуванні циклу П'ять п'єс за ляйпцігським автографом 1878–79 років. Ці мініатюри були написані Лисенком в Ляйпцігу, проте він їх не завершив, залишилися тільки олівцеві начерки. Ці п'єси розшифрувала піаністка, завідувач музею Л. України в м. Києві Ірина Щукіна, а О. Козаренко зробив свою редакцію. Вони написані в різний час і мають різні назви, проте, виконавець об'єднав їх за стилістикою в цикл – салонні твори, і назвав “П'ять п'єс за ляйпцігським автографом”. “У виконанні П'яти п'єс за ляйпцігським автографом захоплювала неперевершена майстерність О. Козаренка у відтворенні звукових мікропроцесів, миттєвих змін настроїв, тонких динамічних нюансів. Вишукана прозорість, полімелодична деталізація дозволяли п'яністу увесь час дивувати публіку, що поринула у світ художніх фантазій українського композитора...” [2, с. 16].

Контрастом до сонати та камерності мініатюр, прозвучав оркестрово насичений, масштабний концертний полонез, якому притаманна фрескова манера фортепіанного письма. Як пише А. Єфіменко: “У першому концертному полонезі ор. 5, *As-Dur*, близькому до модного у Європі напряму салонного музикування, О. Козаренко оригінально поєднав зовнішній артистичний жест з блискучою звуковою перспективою метроритмічного розгортання танцю. Водночас чіткі відтворення ритмічних модусів танцю кореспондували з емоційною спонтанністю імпровізаційного музикування й елегантними відхиленнями *tempo rubato*” [2, с. 17].

Наступною прозвучала п'єсу “На солодкім меду”, – і знову контраст. Олександр Володимирович вперше почув її у виконанні Марії Крушельницької, яке справило на нього величезне враження. “Я собі подумав, це ж Й. Брамс, Інтермеццо ор. 117. Марія Тарасівна так побрамсівськи, строго виконала, що я собі тоді, 20 років назад постановив – я мушу вивчити цю мрію!”. Ця мініатюра стала, за словами Єфіменко, тихою кульмінацією концерту. “У передачі пастельної тембрової палітри і динамічного шепотіння у межах від *p* до *pppp*, і відчутті стану поетичної зануреності у глибини власного Я О. Козаренко не має рівних...” [2, с. 17]

Щодо другої рапсодії, то Олександр Володимирович вивчав її з різними професорами, і від кожного брав те, що йому найбільш

імпонувало. “Я готував цю рапсодію на конкурс ім. М. Лисенка у 1984 р. і проходив її зі своїм професором Всеволодом Воробйовим у Києві. Він мені показав, як можна в Шумці три рази по різному зіграти початкову інтонацію і мордент, мені це так сподобалося, що я дотепер граю три рази по іншому. А Марія Крушельницька не приймала цього, вона не могла змиритися з тим, що я весь час граю по різному”.

Завершила цю унікальну програму-композицію, з творів М. Лисенка, його відома “Думка-Шумка”. “...він приховує «як у жолуді» типові риси української ментальності, які у своїх контрастних проявах властиві багатогранній природі обдарування самого О. Козаренка: мудрість і легковажність, щирість і зовнішній артистизм, простодушність і іронічність, безмежність барв і чіткість звукових ліній, імпровізаційна безпосередність і сильна творча воля, як і безліч інших образів, що виявляються у мистецтві цього п’яніста своєрідно і яскраво, не перетворюючись на артистичні штампи” [2, с. 17]. На думку А. Єфіменко, цей твір став знаковим для піаніста.

Отже, Олександр Козаренко демонструє новий погляд на творчість композитора, в інтерпретації якого виявляються ознаки постмодернізму з підвищеною емоційністю, звуковою експресією, інтонаційною рельєфністю та униканням сталості. Тяжкі як до контрастів номерів частин, так і до контрастів в середині творів, як на мікrorівні так і у програмі в цілому. Виконавському стилю О. Козаренка притаманна імпульсивність висловлювання, емоційна спонтанність імпровізаційного музикування. Він запропонував оригінальну концепцію своєї лисенкіани.

На кожному етапі розвитку музичної культури традиційні тексти піддаються новому прочитанню, тому будуть з’являтися все нові і очевидно цікаві та нетрадиційні інтерпретації, які збагатять уявлення про стиль Лисенка та дозволять належним чином оцінити значення його творчої спадщини для національного мистецтва. На нашу думку, проблема щодо функціонування фортепіанної творчості Лисенка в сучасному культурно-мистецькому соціумі залишається відкритою. Вона потребує більш глибокого детального осмислення із залученням найсучасніших методів інтерпретології, виявленні нових матеріалів.

Література

1. Гав'юк-Шеремет О. Ю. Інтерпретація творів Миколи Лисенка українськими піаністами : магістерська робота / О. Ю. Гав'юк-Шеремет; ЛНМА ім. М. В. Лисенка. – Львів, 2013. – 70 с.
2. Єфіменко А. Лисенкові твори у виконанні Олександра Козаренка звучать у Мюнхені / Аделіна Єфіменко // Українська музика: науковий часопис / Гол. ред. І. Пилатюк. – Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2012. – С. 14–18
3. Кашкадамова Н. Б. Про виконання фортепіанних творів Миколи Лисенка Західноукраїнськими піаністами / Наталія Кашкадамова // Українська фортепіанна музика та виконавство: стильові особливості, зв'язки з музичною культурою західної Європи: матеріали III Конференції Асоціації піаністів-педагогів України. – Львів : ВДМІ ім. М. Лисенка, 1994. – С. 78–84
4. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови / О. Козаренко. – Львів: НТШ, 2011. – 286 с.
5. Рябчун І. Фольклор у фортепіанних творах Миколи Лисенка: стильовий синтез і проблеми інтерпретації / Ірина Рябчун // Микола Лисенко та Українська композиторська школа. До 160-річчя від дня народження М. В. Лисенка : зб. наук. праць / Гол. ред. Г. А. Скрипник. – К.: ІМФ ім. М. Рильського, 2004. – С. 167–178
6. Чернова І. В. Музичне виконавство в ситуації постмодернізму: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / Чернова Ірина Вікторівна; ЛНМА ім. М. В. Лисенка. – Львів, 2007. – 20 с.

References

1. Naviuk-Sheremet, O. (2013). *The interpretation of the works of Mykola Lysenko by Ukrainian pianists* (Master's thesis, The Mykola Lysenko Lviv National Music Academy, Lviv, Ukraine).
2. Yefimenko, A. (2012). Lysenko works performed by Oleksandr Kozarenko sound in Munich. *Ukrainska muzyka, Naukovyi chasopys*, 14–18.
3. Kashkadamova, N. (1994). About the performance of piano works of Mykola Lysenko by Western pianists: Ukrainian piano music and performance. In *Materialy III konferencii Asociacii pianativ-pedahohiv Ukrainy, Lviv* (pp. 78–84).
4. Kozarenko O. (2011). *Fenomen ukrainskoi natsionalnoi muzychnoi movy* [The phenomenon of Ukrainian national musical language]. Lviv: Nauk. Tov. im. Shevchenka.
5. Riabchun, I. (2004). Folklore in the piano works of Mykola Lysenko: Mykola Lysenko and Ukrainian composer school. *Zb. Nauk. Prac, Lviv*, 167–178

6. Chernova, I. (2007). Music Performance in a situation of postmodernism. (Doctoral dissertation [Thesis abstract]. The Mykola Lysenko Lviv National Music Academy, Lviv, Ukraine).

Гавьюк-Шеремет Елена, аспирантка кафедры специального фортепиано ЛНМА им. Н. Лысенко., г. Львов, научный руководитель – канд. искусствоведения, проф. Николаева Л. М., piano-lviv@yandex.ru

Фортепианная Лысенкиана Александра Козаренка

В статье исследуется роль и место фортепианного творчества Мыколы Лысенко, функционирование его музыки в современном культурном пространстве Украины. Задачей является нахождение новых ракурсов интерпретации, ее представление как широких масс обществу, так и аудитории профессиональных музыкантов.

Произведения этого автора входят в репертуар многих украинских пианистов, среди которых Александр Козаренко – выдающийся композитор, музыковед и яркий пианист. Во всех видах его деятельности приоритетное место занимает украинская музыка, поэтому очень интересно исследовать значение музыки Мыколы Лысенко в его исполнительском творчестве.

Александр Козаренко демонстрирует новый взгляд на творчество композитора, в интерпретации которого, выявляются признаки постмодернизма с повышенной эмоциональностью, звуковой экспрессию, интонационной рельефностью и избеганием устойчивости. Исполнительскому стилю О. Козаренко присуща эмоциональная спонтанность импровизационного музицирования. Он предложил оригинальную концепцию своей лысенкианы.

На каждом этапе развития музыкальной культуры традиционные тексты подвергаются новому прочтению, поэтому будут появляться все новые и очевидно интересные и нетрадиционные интерпретации, которые обогатят представление о стиле М. Лысенко и позволят по достоинству оценить значение его творческого наследия для национального искусства.

По нашему мнению, проблема по функционированию фортепианного творчества М. Лысенко в современном культурно-художественном социуме остается открытой. Она требует более глубокого детального осмысления с привлечением самых современных методов интерпретологии, выявления новых материалов.

Ключевые слова: Украинская фортепианная музыка, Александр Козаренко, Мыкола Лысенко, интерпретация, фортепианное исполнительство.

Olena Haviuk-Sheremet, postgraduate student of the Department of Special Piano of the M. Lysenko LNMA, Lviv, scientific adviser – PhD, prof. Nikolaieva L. M., piano-lviv@yandex.ru

Piano Lysenkiana by Oleksandr Kozarenko.

This article is devoted to the position and the leading role of Mykola Lysenko and the functioning of his musical heritage in the Ukrainian modern cultural area. The title is to find new for-shortenings of the interpretation and the presentation of M. Lysenko's music to both the general audience listeners and the audience of the professional musicians.

A lot of outstanding Ukrainian pianists have Lysenko's musical compositions in their repertoire; among them is Oleksandr Kozarenko, who is a prominent composer, a musicologist and a brilliant pianist. Kozarenko's first priority is Ukrainian music, that is why it is very interesting to investigate the importance of Lysenko's music to Kozarenko's mastery performance.

The pianist demonstrates a new view of the Lysenko's pieces of music and, in his interpretation, there exists some evidence of postmodernism with a high level of the emotional filling, sound expression, intonational relief and unique stability. Kozarenko's style is based on the emotional spontaneous performance and his improvisation. He suggested his own original conception of rendering of Lysenko's masterpieces.

At every stage of the development of the musical culture, the traditional texts find their own new reading and therefore new interesting kinds of interpretation will appear and it is obvious that they will enrich the notion of the style of M. Lysenko and allow us to appreciate the importance of his creative heritage to the national art.

In our opinion, the problem of the functioning of the piano heritage by M. Lysenko in the modern cultural society needs a more careful study. This matter needs working out in detail and deeper understanding by using the innovative methods of interpretation and discovering new music material.

Key words: *Ukrainian piano music, Oleksandr Kozarenko, Mykola Lysenko, interpretation, piano performance.*

Стаття поступила до редакції 1.09.2017 р.
